

In het tv-programma 'Gepest' keren getraumatiseerden terug naar hun jeugd

Mirelle's schooltijd is verwoest,

RTL 4 begint vanavond met het tv-programma *Gepest*, waarin mensen terugkijken op de vernederingen van hun jeugd: „Mirelle keert terug naar de plek waar ze leefde in een nachtmerrie.”

Door CORINNE VAN DER VELDEN HILVERSUM. Een meisje loopt met gebogen hoofd naar het fietsenhok. Ze draagt een bril met jampotglazen. Terwijl ze haar fiets pakt, sluiten drie meisjes haar in. Er klinkt dreigende muziek. Een van hen zwaait met een schaar en trekt aan de lange paardenstaart van het meisje. „Zo, mag ik daar ook een stukje van? Doe eens niet zo flauw!”

Dit is een reconstructie van een pe-

riode die Mirelle Valentijn (32) in de brugklas, eenentwintig jaar geleden, doormaakte. Zij vertelt haar verhaal vanavond in de eerste aflevering van *Gepest*. Het nieuwe RTL-programma telt zes afleveringen met steeds een nieuwe hoofdpersoon. Het programma wil hiermee een „steentje bijdragen aan de maatschappelijke bewustwording van de verwoestende invloeden die pesten kan hebben.”

„In eerste instantie dachten we dat het meer een thema voor de publieke omroep was”, zegt Peter van der Vorst, die zowel presentator als producent van het programma is. Maar RTL wilde het graag hebben. De format van *Gepest* heeft hij al verkocht aan Frankrijk en Duitsland.

Gepest bouwt op naar de confrontatie met de pestkoppen van toen. De confrontatie van Valentijn is op haar middelbare school. „Mirelle keert te-

rug naar de plek waar ze leefde in een nachtmerrie”, zo klinkt de voice-over. Gevolgd door beelden van een schoolplein en Valentijns stem: „Ik werd door niemand gesteund. Ik voelde me verloren. Zo machteloos.”

Dan begint de reclame.

Die reclameblokken zijn volgens Van der Vorst het enige verschil met de publieke omroep: „Ik ben er echt van overtuigd dat dit programma door de AVRO, KRO of de NCRV op exact dezelfde manier zou worden gemaakt. Ook met dezelfde reconstructie, muziek en emoties.”

Als je een verhaal op een saaiere manier vertelt, zo betoogt hij, dan gaan de kijkers afhaken. „Ik weet hoe een verhaal op een boeiende manier wordt opgebouwd.” Daar is volgens hem maar één manier voor. „En die kan niet veranderen per omroep.”

René Veenstra, hoogleraar sociolo-

gie en gespecialiseerd in pesten, is door RTL uitgenodigd op de vertoning voor de pers. Hij zou het programma zelf „wat soberder” hebben gemaakt. Maar hij denkt dat het dan veel minder kijkers zou trekken en „zeker niet” op RTL4 zou worden uitgezonden.

Pesten op school is volgens Veenstra een groot probleem. Tien tot vijftien procent van de kinderen wordt gepest. „Heel veel ouders hebben hier helemaal geen zicht op. En ook de leraren kunnen er nogal onhandig mee omgaan.”

Dat is ook het geval bij Valentijn. „Haar moeder heeft haar laten huilen”, zegt Veenstra opgewonden. „Als je je kind moet ophalen onder de kapstok van school, opgerold in een hoopje, dan is het echt mis. Dan moet je als ouder doorvragen.”

Daarbij kan het programma hel-

en worden geconfronteerd met de beulen van weleer

pestkop is het vergeten

pen, denkt Veenstra. Dat ouders eerder doorhebben dat hun kind wordt gepest. „Kinderen gaan op die leeftijd niet meer uit zichzelf naar hun vader of moeder. Maar ze geven wel signalen, zoals hoofdpijn of buikpijn hebben als ze naar school moeten.” Ouders moeten volgens hem beter naar deze klachten luisteren.

„Volwassenen hebben de verantwoordelijkheid om voor kinderen te zorgen”, zegt Veenstra. Dat geldt volgens hem ook voor de leerkracht die ziet dat de tas van een leerling in de boom wordt gehangen.

„Mirelle's mentor moest duidelijk slikken toen zij hem ermee confronteerde dat hij nooit heeft ingegrepen.” Valentijn leest voor uit haar dagboek van toen. „Ik heb niemand om mee te spelen. Zal ik dan met jou schrijven?” Ze vertelt aan haar dagboek dat ze wil wegllopen, maar: „Ik

kan mijn barbies toch niet achterlaten?”

Dan volgt aan het einde van de aflevering de confrontatie met de pestkoppen. Twee wilden er meewerken. Nerveus staan de oude pestkoppen in het klaslokaal te wachten. De gebeurtenissen hebben aanmerkelijk minder indruk gemaakt op de daders dan op het slachtoffer. „Mmm, de naam 'Mirelle' zegt me wel iets”, zegt pestkop Marco terwijl hij het verkeerde meisje op de klasfoto aanwijst.

Pestkop Niels: „Het is mij nooit zo opgevallen dat ik zo was. De sfeer in de klas was hartstikke goed.” Pestkop Marco relativeert: „In elke klas gebeurt wel iets.” Tegen Valentijn: „Het is voor jou heel vervelend, maar ik zou spijt hebben als het pesten op één iemand gericht was geweest.”

Valentijn is achteraf gelukkig met

de confrontatie. „Ik vond het heel fijn om te voelen dat ik er niet van streek van raakte. Ik bleef kalm, rustig en heel dicht bij mezelf.”

Ze heeft meegedaan aan het programma omdat ze wil dat er meer over pesten wordt gesproken. De opnames heeft ze ervaren als „een emotionele achtbaan”.

Valentijn: „Ik ben heel erg verrast door alle emoties die naar boven zijn gekomen. Het moet allemaal nog een beetje zakken.”

De aflevering vindt ze vooral „heel mooi”. Ook de reconstructie, een idee van Van der Vorst. Valentijn: „Dat meisje speelt echt mij, en dat heeft ze goed gedaan. Als ik het alleen had verteld, bleef het een verteld verhaal.”

Gepest
RTL 4, 21.30-22.30 uur

Bijna eenderde van scholieren pest

- Volgens de website van het programma 'Gepest' (www.rtl.nl/gepest) worden naar schatting meer dan 350.000 kinderen en daarnaast ook nog 250.000 volwassenen in Nederland dagelijks gepest.
- Uit het HBSC-onderzoek (2009) van het Trimbos Instituut blijkt pesten, op zowel de basisschool als in het voortgezet onderwijs, vaak voor te komen.
- Tussen de 28 en de 30 procent van de scholieren heeft de afgelopen maanden minimaal één keer gepest.
- Jongens pesten vaker dan meisjes.
- Vmbo-leerlingen pesten meer

dan vwo-leerlingen, de verhouding is 11 tegen 3 procent.

- Allochtone leerlingen pesten vaker dan autochtone leerlingen: 11 tegen 6 procent.
- Wie is gepest en wil meedoen aan het televisieprogramma, kan zich via de website van RTL opgeven.
- Pestkoppen worden alleen opgegeven door degene die zelf is gepest.
- Meer informatie over het onderzoek dat René Veenstra, hoogleraar sociologie aan de Rijksuniversiteit Groningen (RUG), heeft gedaan naar pesten, is eveneens op de website van RTL terug te vinden.

Meisje op het plein van Basisschool de Bundertjes in Helmond. (Niet in de tv-serie). Foto Merlin Daleman/Hollandse Hoogte.

Mirelle met haar vroegere kwelgeesten Marco (l.) en Niels. Foto RTL